Elementy dzieła muzycznego

Melodyka

Melodia to przebieg dźwięków stanowiący całość logiczną i artystyczną. Wszystkie zjawiska melodyczne zachodzące w utworze nazywamy melodyką. Wyróżniamy następujące jej rodzaje:

1. melodyka **kantylenowa** – śpiewna, płynna,
2. melodyka **figuracyjna** – to oplatanie linii melodycznej dźwiękami akordowymi, pochodami gamowymi w bardzo drobnych wartościach rytmicznych; jej charakter kojarzy się ze sprawnością w grze na instrumencie,
3. melodyka **ornamentalna** – zawiera dużą ilość ozdobników,
4. melodyka **deklamacyjna** – zbliżona do mowy.

Rytmika

Jest elementem regulującym czasowy przebieg utworu. Wyróżniamy 2 główne rodzaje:

1. **Rytmika swobodna** – pozbawiona taktów i metrum. W muzyce wokalnej jest podporządkowana akcentom mowy.
2. **Rytmika ustalona** – posiada metrum i takty, w których akcenty przypadają regularnie. Wyróżniamy tu dodatkowo:
   a) **rytmikę zmienną** – układ jednostek rytmicznych zmienia się co kilka taktów,
   b) **rytmikę okresową** – powtarza się stały schemat rytmiczny w równych odstępach czasu.
   W utworach o rytmice okresowej możemy wskazać dokładniej m.in. rytmikę taneczną, marszową, motoryczną, miarową.

Harmonika

Harmonia jest elementem porządkującym współbrzmienia w utworze. Zjawiska harmoniczne zachodzące w utworze nazywamy harmoniką.

Z punktu widzenia historycznego wyróżniamy 3 rodzaje harmoniki:

1. **modalna** – oparta na skalach modalnych; występują w niej luźne zestawienia szeregu konsonansów więc utwory są tonalnie nieokreślone (XIV – XVI w.)
2. **funkcyjna** – oparta na skali majorowej – dur i minorowej – moll (XVIII – XIX w.)
3. **sonorystyczna** – współbrzmienia zestawia się zupełnie swobodnie, dominują dysonanse (XX w.)

Dynamika

To siła dźwięku. Mierzy się ją decybelami (tak dokładna miara potrzebna jest przy nagrywaniu muzyki). Na co dzień posługujemy się dynamiką względną określaną nazwami włoskimi.

Agogika

To tempo. Wyróżniamy tempa:

a) **bezwzględne** określane przy pomocy metronomu
b) **względne** oznaczane w języku włoskim.

(Metronom został skonstruowany przez J. N. Malzla w 1816 roku. Skala 40 – 200 oznacza liczbę wychyleń wahadła na minutę.)

Artykulacja

Określa sposób wykonania dźwięku. Oznaczana jest w języku włoskim np. *staccato, legato.*

Kolorystyka

To barwa dźwięku. Pozwala ona rozróżnić dźwięki o tej samej wysokości zaśpiewane przez różnych ludzi lub wydobywane na różnych instrumentach.